

Krediti za regulacijo Savinje in pritokov. Gradbeno ministrstvo je sprejelo v svoj program javnih del tudi regulacijo Savinje, Voglajne in Ložnice ter določilo za regulacijo Savinje pod Celjem 30 milijonov, za regulacijo Savinje nad Celjem 10 milijonov ter za regulacijo Voglajne in Ložnice 18 milijonov dinarjev.

Prepeljava hišice po amerškem vzorcu. V Petanjcih v Prekmurju so doživeli te dni ameriško selitev, ki je vzbudila veliko pozornost. Lastnik lesene barake pri petanjskem mostu je dal prepeljati leseno poslopje na drug konec vasi, kakor so nekdanji prepepljali mlin v bližini mostu. Domači tesar Janez Benkič je barako dvignil na 4 sani in dva para konj sta prav z lahkoto potegnili tovor po gladki zasneženi cesti na zaželjeni kraj.

Redek lovski plen. Lovski najemnik g. Javornik Jože je ustrelil na starem gradu pri Koblju v občini Oplotnici popolnoma belega zajca. Takega lovskega plena tukajšnji stari lovci po 40 letnem najemu ne pomnijo.

Pojasnilo. K našemu poročilu v zadnji številki glede v Slov. Bistrici izsledene ponarejevalske družbe podajemo naslednje pojasnilo: Fran Napast je bil koj po aretaciji izpuščen. Pri njem najdeni in zaplenjeni denar je bil njegove žene in ji ga je sodišče že vrnilo. Ostalo Napastovo premoženje izvira iz poštenega nakupa.

Vse čitajte! Dosti je takih naročnikov iz Prekmurja, da prečitajo samo dopise pod Slovenska krajina. Opazili smo pa v zadnjih dveh številkah »Gospodarja« pod »Novice iz domačih krajev« več pomembnih dopisov iz

General de Ganne, vođa avstrijskih francoskih, kojega čete so na delu, da pomorejo Angležem od juga pri prodiranju v Tripolitani

Ras Nasibu, bivšemu abesinskemu cesarju H. Selasiju zvesti poglavar Abesincev

Prekmurja, torej čitatelji »Gospodarja«, od začetka do konca, šele potem boste zvedeli za vse dogodke v svetu in v Prekmurju.

9 jurjev je nekdo sunil gluho-nememu mesarju. V mariborski mestni klavnici je zaposlen gluho-nemi mesar Ivan Čuješ. S pridnim delom in varčnostjo si je prihranil nekaj tisočakov. V zadnjem času pa je popival po gostilnah v Melju. Tako se ga je nakresal, da je zaspal na cesti v snegu. Spečega je našel stražnik in ga rešil pred zmrznjenjem. Ko se je Čuješ streznil, je opazil, da mu je sunil nekdo v spanju listnico z 9 jurji.

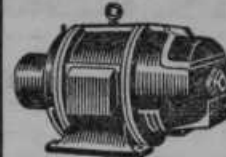
Kolesni tat pod ključem. Po okolici Sv. Lenarta v Slov. goricah je pokradel 5 koles 24 letni Rudolf Prikl od Sv. Jurija v Slov. goricah. Orožniki so nevarnega tatu zaprli.

Uboj v pretepu. V okolici Ljutomera je došlo do pretepa, v katerem je obležal mrtev 18 letni Stanko Kraj iz Nunske grabe. Ubijalec se je sam javil orožnikom.

Nočni vlom. V Majšperku je bilo vlomljeno v noči v prostore znane tovarnarske gospe Kubrichtove. Vlomilci so zvezali nočnega čuvaja in so mu zamašili usta, preden so se začeli okoriščati z vlomom. Odnegli so 30 kg sladkorja, več moke, masti, dragocene preproge in 70 m izdelanega blaga. Škoda znaša več tisoč din.

Vlomilski obiski. V Pristavi pri Sv. Barbari v Halozah so obiskali vlomilci Glaviča Andreja in mu vzeli 4 kure, Martinu Koledniku v Pristavi sodček vina iz vlomljene kleti. V Okiču pri Jož. Hvalec so odnesli okoli 100 l kisa. Pri g. Ernestu in Barbari Slavetič niso nič odnesli, ker niso mogli noter. Storiščem so na sledu. V Zavrčki občini pa so tudi orožniki razkrinkali več storiščev, oziroma tam je pokradeno bilo vino, žganje itd. Pri orožnikih je cel muzej ukradenih predmetov, najdenih pri storiščih. Lastniki si sedaj odnašajo domov najdene predmete. Zadnje besede bo imelo sodišče. Tatvine in vlomi v so-

DORAVLJA-POPRAVLJA

molore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

sednji župniji izvirajo še iz prejšnjih let. O krivcih morda prihodnjic kaj več.

Za uboj 15 let ječe. Alojz Dokl iz Zenika pri Gornji Radgoni je živel radi obmejnih sporov v sovraštvu s sosedom Jurijem Šešerkom. Sosesta sta se sovražila na smrt in se neprestano tožarila ter celo dejansko obračunavala med seboj. Novembra lani sta se zopet skregala. V prepiru je pognal Dokl v sosedo kos opeke. Ta se je nato doma iz jeze napil. Vzel je staro lovsko puško in je ustrelil skozi okno Dokla, ki je sedel pri peči. Posestnik Dokl se je zgrudil mrtev, ker je dobil v glavo 50 šiber. Jurij Šešerko je bil te dni radi uboja v M. Soboti obsojen na 15 let ječe.

Vi imate les, drva, pa bi radi krompir ali žito, v drugem kraju imajo krompir in živež, potrebujejo pa drva za zimo. Kako boste naredili kupčijo, ko smo tako daleč narazen in drug za drugega ne vemo? — Oglas v »Slov. gospodarja«!

Italijani so prepeljali po osvojitvi Abesinije pred 5 leti v Rim iz abesinske prestolnice Addis Abebe na slikli vidnega ogromnega kamenitega leva

pri tem opravitu na nesrečo odprta usta, je nankrat, ko se je vlak naglo ustavil, začutil, da mu je padel nož skozi odprta usta. V bolnišnici v Preševu so mu potem vzeli nož iz želodca. Na srečo mu ni prizadejal nož nobene rane, čeprav je bil odprt.

39 krat prababica... V Kugelhutu, švicarski kanton St. Gallen, živi 85 letna vdova Johanna Bragger. Starka ima 123 potomcev, namreč deset otrok, 74 vnukov in 39 pravnukov.

Zivela je še 50 let po svoji smrti. Friderika Knitl, žena peka iz Holzgaua na Bavarskem, je dobila že v 28. letu popolnoma sive las. Reva je osivele po strašnem dogodku, ki ga ni nikoli pozabila. Ob rojstvu drugega otroka jo je zgrabil si-

mogel, da se je komaj še držal pokonci. Zdaj ni pomagalo nič, pustiti je moral svoja bolnika in gledati, da pride domov. Z zadnjimi močmi se je privlekel čez hrib v Kot k Jeruljni bajti. Bil je bled kakor smrt in potne srage so mu stale na čelu. Ko ga je ženkica zagledala, je zavpila: »Sveta Pomagalka — Tonč, Tonč, koze si prinesel! Kaj bo, za sveto božjo voljo?«

Bolnik je na en dušek izpil kozarec žganja, ki si ga je bil grede domov kupil, ulegel se je in se je začel neznanško potiti. Jerulja se je sukala okoli postelje in je rotila vse svetnike in svetnice božje. Enkrat je stopila blizu, spet se je plaho umaknila, potem je letala sem in tja in ni vedela, kaj išče. Ko je bilo že blizu polnoči, se je ustavila ob njem in mu je rekla:

»Tonč, ali me čuješ? Tonč, jaz vem, kaj bo pomagalo, da ti bo bolje. Ko se bo zasvitalo, pojdem na božjo pot k Mariji v Puščavo. To bo pomagalo, gotovo ti bo pomagalo.«

Bolnik, ki ga je kuhala vročina, ni nato nič odgovoril, temveč je zmedeno blodil. Jerulja ga je gledala, čisto jo je zbegal pogled na njega, začela je še bolj glasno moliti, pa vsa molitev se ji je zmešala.

»Sveta Marija Pomagalka,« je stokala, »hiti nam na pomoč!... Sveta Apolonija, ti pomagaj!... Ne, ne, saj, sveta Apolonija, ti si za zobe. Sveta Lucija, ti si za vročino in za očesa!... O ti sveti Hieronim, varuj nas treska in hudega vremena!... Sveti Lavrencij, ti nas pohladi!

Sveti Rok, reši nas kuge!... O ljubi Jezus, pokroftaj, požegnaj in napoji verne duše v vicah!... Pridite, verne duše, pridite na pomoč!... Sveta Marija, čisto sem zmešana, vse se mi suče okoli buče, morda sem se že koz nalezla! O mati Marija, vzemi me k svojemu Sinu v nebeško kraljestvo! Amen.«

Bolj ko se je bolnik premetaval, bolj ko je stokal, bolj je bilo ženkico strah. Nazadnje se ni mogla več držati, planila je v kamro, preoblekla se je, napolnila koš, vzela palico in zbežala iz bajte. Če je bila hitra, je v Bistrici lahko še ujela jutranji vlak in je bila proti poldnevu že pri Mariji v Puščavi. Grede pa ji je prišlo na misel, da bi Tonč mogel medtem umreti, in če bi umrl brez zakramentov, bi bila ona kriva. Obrnila se je proti fari in k župnišču; tu je potegnila za zvonec pri vratih. Ni minulo dobrih pet minut, že je prišel gospod kaplan čisto oblečen; bil je prepričan, da je treba naglo kam na spoved. Jerulja mu je s pretiranimi besedami dopovedovala, da je Tonč v njeni bajti, da se je črnih koz nalezel, gospod naj ga gredo takoj sprevideti, da ne bi brez zakramentov umrl — ona pa mora k Mariji v Puščavo, drugače za bolnika ni več pomoči.

»Kdo pa je pri bolniku?« je vprašal duhovnik.
»Nobeden — čisto sam je v bajti,« je zajecala ženka; »jaz pa moram v Puščavo, mudi se mi... tu imate ključ, da si boste mogli odkleniti; bajto sem zaklenila... Ko ga boste sprevideli, vzemite iz skrinje moje rože — jih je

Kmetijsko pospeševalno delo okrajnega kmet. odbora v Laškem

Laški okraj v splošnem

Laški okraj meri 32.073 ha. Okraj je zelo gorat in pokrit z gozdovi. Ravnine je zelo malo. Iz tega sledi, da je okraj zaradi pomanjkanja primerne plodne zemlje pasiven.

Govedoreja

Glavna gospodarska panoga v okraju je živinoreja. V dokaz temu naj služijo naslednje številke. Lansko leto se je na postaji Laško naložilo 125 vagonov volov za izvoz v inozemstvo, 7 vagonov pa za tuzemstvo. Na postaji Zidani most pa za inozemstvo 29 vagonov, za tuzemstvo pa 2 vagona. Skupaj 163 vagonov. V vsak vagon se je naložilo 12 glav živine, in sicer prvovrstnih volov, težkih preko 600 kg žive teže. Skupaj tedaj 1956 volov. Resnica je, da vsa živina ni bila vzrejena v laškem okraju, vendar sem mnenja, da je od zgoraj navedene živine bilo 75 odstotkov iz laškega okraja. Računati tudi moramo, da kmetje iz nekaterih župnij, oziroma krajev ženejo vole na sejme v drug okraj, na primer v Sv. Jurij, Planino in Rače. Zelo veliko živine iz našega okraja pa se zakolje in porabi v domačem okraju, predvsem v Trbovljah in Hrastniku. Posebno je to važno sedaj, ko primanjkuje pitanih prašičev in slanine iz Hrvaškega in je gotovo, da bo povpraševanje po goveji živini še večje.

Važna je govedoreja tudi radi mleka. Trbovlje Hrastnik, Laško, Rimske Toplice uporabljajo veliko mleka in mlečnih izdelkov. V okraju je razširjena predvsem pomurska pasma. Ako je v nekaterih okrajih Slovenije kmečki gospodar ponosen na svoje konje, so pa v našem okraju ponos kmeta lepi voli.

Da se pa pleme živine še izboljša, skrbi okrajni kmetijski odbor za dobre plemenjake.

Sadjarstvo

Druga zelo važna panoga v okraju je sadjarstvo. Vsako drugo leto je važen dohodek našega kmeta sadje. Zadnja leta se je zasadilo zelo veliko mladih sadnih dreves v okraju, zgradilo pa tudi že več sadnih sušilnic v okraju.

Okrajni kmetijski odbor ima v svojem proračunu tudi zneske za podporo pri gradnji sušilnic. Podpore se bodo delile seveda samo tam, kjer bodo sodelovali domači prebivalci, oziroma občine. Pa tudi pravilno napravljen sadjevec je veliko vreden. Kdor ga ima sedaj naprodaj, ga lahko proda po 5 din liter.

Letos, ko pričakujemo ugodno sadno leto, bo okrajni kmetijski odbor pospeševal tudi

škropljenje sadnega drevja. V okraju je tudi 14 podružnic Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki tudi pospešujejo napredek sadjarstva.

Svinjereja

Svinjereja je tudi važna kmetijska panoga, posebno glede prehrane, domačega prebivalstva. Ne more se pa razviti, ker primanjkuje primerne krme (žita).

Znižanje cen cementu

Za oboje, govedorejo in svinjerejo, pa je važno, da bi se izboljšali hlevi. Ureditev hlevov, gnojšč in gnojničnih jam je važna za napredek govedoreje in svinjereje, pa tudi travništva in drugih kmetijskih panog, zato je naša stalna zahteva, da se v to svrbo zniža cena cementu, oziroma da se s podporo tozadevna akcija podpira.

Gozdarstvo

Tudi gozdarstvo je važna panoga v okraju. V okolici Hrastnika, Trbovelj, Huđe jame se prodaja posebno jesenski les. Veliko se napravi tudi splavov iz stavbnega lesa in desk na Savinji. Precej se izvažata tudi drv. V Laškem je tudi sedaj gozdna drevesnica. Potrebno je, da se izsekani gozdovi tudi zasađijo.

Poljedelstvo

Poljedelstvo se podpira s preskrbo s semeni in z nabavo razkužil zoper snet.

Proračun

Proračun izdatkov okr. kmetijskega odbora za l. 1941. znaša 40.000 din. Ravno toliko je dohodkov, za katere prispevajo občine.

Posvetu

Oči sveta, ki so bile uprte v Anglijo, ki bi naj doživela v najkrajšem času nemški vdor, so se kar preko noči zagledale v vzhod, kjer imajo Nemci v Romuniji zbranih 600.000 mož. O tej armadi trdijo, da dela red v Romuniji in varuje tamošnje petrolejske vrelce. Turki izjavljajo, da so pripravljene na vse. V trenutku, ko bi se pojavile nemške čete na Bolgarskem, bi se Turčija zoperstavila tem z oboroženo silo. Angleški ministriški predsednik Churchill je v svojem govoru po radiu povedal celemu svetu, da se zgr-

Kratke tedenske novice

V turški prestolnici Ankari je bila 16. februarja podpisana pogodba o nenapadanju med Turčijo in Bolgarijo. Pogodba se ne tiče pogodbenih obveznosti obeh držav z drugimi državami.

Bolgarski parlament se je sestal 18. februarja. Na tej seji pričakujejo važne izjave bolgarskega zunanjega ministra Popova o turško-bolgarski nenapadalni pogodbi.

Po poročilih ameriških listov je pričakovati, da bosta v kratkem odpotovala na obisk v Nemčijo bolgarski ministriški predsednik Filov in zunanji minister Popov.

V Romuniji so zplenili vse premoženje legionarskih organizacij. Prepovedan je vsak politični pokret in izdani so strogi ukrepi proti poskusom upora.

Ker je krenilo več članov italijanske vlade na fronto, med njimi zunanji minister Ciano, prosvetni minister, ministra za javna dela ter za finance, je bila vlada 17. februarja izpopolnjena z imenovanjem nekaj novih državnih podtajnikov, ki bodo nadomeščali odsotne ministre.

V Italiji so izdali posebne varnostne ukrepe proti padalcem. Brez posebnega dovoljenja tuji ne smejo zapustiti svojih bivališč. Posebne varnostne straže so razvrščene po južni Italiji, kamor so se že bili v minulem tednu spustili angleški padalci.

Londonski radio je sporočil svetu, da so Jugoslovani najboljši vojaki v Evropi.

Angleški vojaški krogi so prepričani, da bodo istočasno s poskusom nemškega vdora v Anglijo izvršeni tudi obsežni napadi s strupenimi pištolami.

Ameriški predsednik Roosevelt je odposlal z letalom v Anglijo svojega tretjega zaupnika v osebi predsednika slovitega Hawarskega vseučilišča, Jamesa Conant, ki je eden najodličnejših pristašev pomoči za Anglijo.

Angleška letala so letela zadnjo soboto v noči prvič nad Krakovom, Katovicami in južno Poljsko. Letala so metala letake.

Nekje v Afriki pripravljajo veliko letališče, kjer bodo sestavljali ameriški in angleški inženirji iz Amerike v posameznih kosih pripeljana letala.

V Kremlju v Moskvi je pričel 18. kongres komunistične stranke Sovjetske zveze.

Ameriški senat je začel 17. februarja v Washingtonu razpravo o Rooseveltovem zakonu za posojanje vojnih potrebščin demokratskim državam.

Med Anglijo in kitajskim maršalom Čangkaj-šekom je sklenjena tajna vojaška zveza, ki bi naj onemogočila prodiranje Japoncev proti jugu.

V Spaniji in na Portugalskem je divjal zadnjo soboto in nedeljo silen vihar, ki je povzročil strahovita opustošenja.

polno, so zlate in srebrne tudi, v moji kamri so zelene, ne pozabite jih!»

»Ti si čisto zmešana,« je dejal kaplan nevoljno; »pustiš bolnika samega pa se podajaš na božjo pot, ta je lepa! Ali nisi nikoli čula za dela krščanskega usmiljenja?»

»Pač, pač... saj znam katekizem. Dela krščanskega usmiljenja so: Nevedne učiti, dvomljivcem prav svetovati, krivico potrpežljivo prenašati, za žive in rajne moliti — ali ni tako?»

»Na glavno reč pa zabiš... Prav je moliti, pa o pravem času. Najprej je treba bližnjemu pomagati in bolniku postreči. Tebi nihče ni tako blizu kakor Tonč. Kdo pa naj mu drug postreže, če ti ne?»

»Moj Bog, moj Bog, jaz še nikoli nisem bolniku stregla. K Mariji v Puščavo pojdem in mu pošljem Našo ljubo Gospo sem — ta zna bolje streči kakor jaz.«

»Ali misliš, da se bo Naša ljuba Gospa dala taki ženski komandirati, ki ne ve, kaj je njena dolžnost? — Takoj se mi vrni in stori, kar si storiti dolžna! Skup pojdeva. Najprej moram videti, kako je z bolnikom.«

Kaplan je šel predi, Jerulja pa je capljala za njim in je vzdihovala in stokala pa polglasno šepetala razne molitve.

Ravno svitati se je začelo, ko sta prišla do bajte v Kotu. Pa kaj sta zagledala! Duri so bile od kraja odprte, bolnika ni bilo nikjer, tudi njegove obleke ne. Zaslutila

sta, da je kaj narobe, in sta prebrskala vse kote po bajti, iskala sta okoli bajte in klicala Tonča, pa nista našla sledu za njim.

»Zdaj pa imaš,« je zagodrnjal kaplan.

»Angel varuh ga je odnesel,« je odgovorila Jerulja.

»Ga je že, na pravi kraj zanesel.«

»Seveda, to bi bilo prijetno, ko bi nemarni ljudje lahko angelom pa svetnikom svoje dolžnosti nalagali,« se je gospod kregal. »Zraven njega bi bila morala čuti, ne pa bežati. Zdaj je ves vročičen zašel ven na mraz, v les kam, tam je še do kolen snega, in si je šel po smrt. Kriva pa si ti, neumna Jera!»

»O ljuba Pomagalka! Sveti Volbenk, ti nas varji jeze in sovraštva!« je zajavkala Jerulja. Letala je venomer sem in tja, nazadnje se je lotila skrinje in je pobrala iz nje vse suhe rože, kar jih je bilo, da bi se prepričala, če ji katera ne manjka.

Duhovnik pa je odhitel v Dobjo ves, da bi videl, če se Judež morda ni tja vrnil. Pa tudi v Dobji vesi ga ni našel, niti ni kaj zvedel o njem. Zdaj so se zbrali možje in so cele ure iskali po lesu in vse okoli bajte v Kotu; pa vse iskanje je bilo zaman. Na večer so nehali z iskanjem in so bili prepričani, da je Judež izgubljen. Ta ali oni je hinavsko požaloval, eden ali drugi je dejal, da ni posebne škode, če se je izgubil; Dobjani pa so resnično žalovali za njim. Nekaj skrivnih solz za njim je ušlo Nadvorski Julki...

lovit krč. Obležala je kakor mrtva. Sorodniki so bili prepričani, da je mrtva. Dva dni je ležala doma na paroh, prišla je toliko k zavesti, da je videla vse, kar se dogaja okoli nje, ni pa mogla niti z najmanjšim gibom dokazati, da še živi. Pred njenimi zavestnimi očmi so gorele sveče, videla je moža in sorodnike, kako so se jokali ob slovesu, ko so hoteli pokriti krsto s pokrovom. Tedaj se ji je z nadčloveško močjo posrečilo, premakniti levo trepalnico tako, da so prisotni opazili. Rešila se je strašne smrti v jami. — Dogodek sam je pa tako vplival nanjo, da je dobila popolnoma silve lase. Preživela je 50 let svojo prvo smrt, zdaj je v 78. letu resnično umrla.

(Dalje sledi)